

GROENSPECIAL 10

WILT U INSPIRATIE OPDOEN VOOR EEN GROENE TUIN?
IN DEZE SPECIAL STAAN **HANDIGE TIPS** OM U OP WEG TE HELPEN.

BLOEMBOLLENACTIE: HAAL ZE OP!

Wilt u een lentegevoel in uw tuin, zodra het voorjaar weer begint? Plant dan nu tot en met december (voor de nachtvorst) bloembollen. Om u op weg te helpen delen we bloembollen uit! **Kom op woensdagmiddag 19 oktober tussen 14.00 en 18.00 uur een gratis zakje met**

bloembollen ophalen bij onze kraam op het Lindenplein in

Ter Aar. U kunt kiezen uit drie biologische bollenmixen met elk 25 bloembollen, namelijk bijen & vlinders, wilde tuin en narcissen mix. De actie is uitsluitend voor inwoners uit de gemeente Nieuwkoop en op=op.

Door de bloembollen krijgt u een fleurige tuin in het (vroege) voorjaar en is er voeding voor allerlei insecten, zoals vlinders en bijen.

Bloembollen plant tip: maak het uzelf eens makkelijk. Plant de bloembollen tussen bodembedekkende vaste planten, zoals vrouwenmantel (Alchemilla) of ooievaarsbek (Geranium). Dat kan tussen planten die er al stonden, of plant bollen en bodembedekkers tegelijk. Zo heeft u in het voorjaar eerst kleur van de bollen, en zodra het blad daarvan begint af te sterven groeit de bodembedekker, die later bloeit, eroverheen. Twee keer kleur op dezelfde plek, en het bespaart u de moeite van het afknippen van het afstervend blad.

HELP DE EGEL(S) IN UW TUIN

De dagen worden korter en de nachten worden kouder. De winter is in aantocht. Het moment waarop de egels in winterslaap gaan. Maar voordat het zo ver is, doet de egel zijn best om zich helemaal vol te eten en dat is na een droge zomer met minder voedsel niet makkelijk. Zodra de kou echt is aangebroken, gaat de egel aan de slag met het zoeken van een goede schuilplaats om zijn nestje te bouwen. Mos, takjes, bladeren worden opgestapeld om een warm winterhuisje van te maken. Egels slapen niet de hele winter maar verlaten bij zacht weer af en toe hun winterhuisje op zoek naar voedsel. Wilt u de egel deze herfst een handje helpen? Lees dan de onderstaande tips:

Ruim de rommel niet op

Het staat wel netjes z'n opgeruimde tuin, zonder blaadjes en takjes, maar egels worden daar niet vrolijk van. Die hebben juist rommelhoekjes nodig om een lekker holletje van te kunnen maken.

Maak een huisje

Wilt u de egel zich echt thuis laten voelen? Maak dan een huisje van een omgekeerde krat of wat losse planken. Bedek het geheel met wat tuinmateriaal en de egel heeft een prima plekje.

Zorg voor iets te eten en te drinken

Heeft u een egel in de tuin en wilt u die nog wat extra's geven? Zet dan wat egelvoer of katten- of hondenbrokken neer. Zo hebben de egels naast insecten nog een extraatje. Met een bakje water zijn egels ook blij (geen melk).

Heeft u al een egel in uw tuin gespot?

ZES REDENEN WAAROM DE HERFST HET IDEALE PLANTSEIZOEN IS

Het najaar associëren we vaak met vallende blaadjes en planten die zich klaar maken voor de winter. Maar wist u dat dit is hét moment om nieuwe planten in de aarde te zetten?

1. Minder waterverspilling

Het grootste verschil tussen het voor- en najaar is het weer. Na de zomer is de bodem nog warm en zijn er zelden lange periodes van droogte. Dat is positief voor alles wat in het najaar geplant wordt. Het blijft natuurlijk wel belangrijk om nieuwe planten in het begin een paar keer een flinke hoeveelheid water te geven, maar daarna helpt het weer een handje mee. De luchtvochtigheid is een stuk hoger, waardoor de planten minder snel verdrogen. Daarnaast zijn de dagen korter en is er minder zon. Hierdoor is er minder verdamping en dat scheelt water geven!

2. Planten zijn klaar voor de winterslaap

Vaste planten, bomen, struiken, haagplanten en bollen kunnen makkelijker worden geplant of verplant in de herfst. Doordat ze meer tijd

hebben om te groeien en nieuwe wortels aan te maken voor ze in 'winterslaap' gaan, komen ze in het voorjaar extra sterk terug. Daardoor kunt u er extra van genieten. Zodra de planten in rust gaan, is het gevaar voor verdrogen verdwenen.

3. De keuze is reuze

Er is niet alleen heel veel keus in het najaar, u bespaart ook nog eens kosten doordat er in het najaar veel planten en bomen te koop zijn met kluit. Deze zijn over het algemeen goedkoper dan planten in pot.

4. Herfstbloei voor uzelf en insecten

Ook in het najaar kunt u door de juiste planten uit te kiezen heerlijk van uw tuin genieten. Zo bloeien de herfstaster, besheesters en siergrassen heel mooi in het najaar en geeft een volwassen klimop in oktober bloemen. Dat ziet er niet alleen mooi uit, maar de insecten zijn er ook heel blij mee. Het is hun laatste mogelijkheid om nog even 'bij te tanken' voor de winter.

5. Minder plagen

Als u in het voorjaar nieuwe planten in de tuin zet, lijkt het soms wel of insecten denken dat het buffet geopend is. Bladluizen en rupsen, maar ook slakken eten graag van de jonge, sappige blaadjes. In het najaar heeft u daar minder last van, want insecten worden dan minder actief, waardoor de planten die u in het najaar plant minder last van plagen hebben.

6. Voorsprong op de lente

Het belangrijkste is dat iedereen die in het najaar in de tuin aan de slag gaat, in het vroege voorjaar kan genieten van een mooie en levendige tuin. Dat is niet alleen fijn voor uzelf, maar ook vogels, insecten en veel andere dieren genieten van een groene omgeving. Zo doet u uzelf en allerlei dieren en insecten een groot plezier!

(Planten)tips

Ga lekker in de tuin aan de slag! Bent u op zoek naar meer informatie en (planten)tips? In de maand oktober wordt het najaar als Het Vergeten Plantseizoen op allerlei manieren onder de aandacht gebracht. Alle activiteiten, nieuws, informatie en tips staan op:

www.vergetenplantseizoen.nl

Ga voor meer inspiratie voor het vergroenen van uw tuin naar www.huisjeboompjebeter.nl, www.maakgrijsgroener.nl en www.steenbreek.nl.

GROENBLIJVENDE STRUIKEN

Groenblijvende struiken zorgen ervoor dat de tuin er in de wintermaanden ook mooi uitziet. Daarnaast zijn ze vaak makkelijk in onderhoud en een ideale basis voor een tuin die alle seizoenen aantrekkelijk is! Hieronder een paar voorbeelden van wintergroene struiken.

Amerikaanse sering

De meeste soorten Amerikaanse sering (Ceanothus) zijn wintergroen. De Ceanothus 'Burkwoodii' bijvoorbeeld, een bladhoudende en winterharde struik die de hele zomer prachtig bloeit.

Camelia

De Camellia japonica bloeit soms al in februari. Deze wintergroene heester heeft prachtige, geurende bloemen die lijken op rozen. Maar ook de rest van het jaar is deze struik met donkergroen, glanzend blad mooi! De Camellia japonica 'Nuccio's Gem' heeft witte bloemen, maar er zijn ook camelia's met roze en rode bloemen.

Druifheide

De druifheide (Leucothoe) valt op in het najaar met prachtig, kleurend blad. De meeste soorten hebben het hele jaar door jong rood blad, dat verkleurt naar geel, groen, roze of paars. Een extra opvallende soort is de Leucothoe axillaris 'Curly Red' met gekrulde bladeren.

Groenblijvende sneeuwbal

De Viburnum bloeit in de winter of in het voorjaar met kleine, zachtroze bloemetjes. In de herfst verschijnen de diepblauwe bessen. Een aantal soorten zijn echt wintergroen, zoals de Viburnum tinus 'Gwenlian'.

Hulst

De Ilex is een mooie, bladhoudende heester. Rond de wintertijd komen er veel rode besjes aan deze plant. Bijvoorbeeld de Ilex quifolium 'Alaska' met prachtig donkergroen gekarteld blad.

Japanse Kardinaalshoed

De Euonymus (kardinaalshoed of -muts) is er als heester of plant op stam. De Japanse kardinaalshoed is groenblijvend, (de heester) wordt niet hoger dan 50 cm en het is een supersterkte plant. De Euonymus fortunei 'Emerald 'n Gold' heeft mooi geelgroen, bont blad.

Jeneverbes

Deze makkelijke groenblijvende plant (Juniperus) kan in vrijwel elke border of tuin. Er zijn ook veel soorten. Wilt u een mooie bodembedekker, dan is de Juniperus media 'Old Gold' een aanrader.

Rhododendron

Ook in de winter is de rhododendron nog een plaatje, met glanzend donkergroen blad en soms zelfs al knoppen in de winter. In april of mei is de uitbundige bloei met grote bloemen. Bijvoorbeeld de mooie, witte Rhododendron 'Cunningham's White'.

Skimmia

De Skimmia japonica is een compacte, groenblijvende heester met bollen vol bloemknopjes die vaak rood of wit zijn. Uit deze bolletjes komen in het voorjaar witte bloemetjes. De Skimmia japonica 'Pabella' bijvoorbeeld heeft opvallende rode besjes in de herfst tot in het voorjaar. Deze wordt niet hoger dan 1 meter en groeit mooi rond en compact.

TEST UW GROENKENNIS IN DE VERGROENQUIZ EN WIN!

Het najaar is hét plantseizoen om bijvoorbeeld bloembollen in de grond te zetten. Wilt u kans maken op twee zakken met 80 inheemse bloembollen? Test dan uw groenkennis in de Vergroenquiz, krijg handige vergroentips en maak zo kans op 2 van de 50 Vergroenmixen! Een voor uzelf en een vriend(in), buur of familielid. Want, samen vergroenen is nog leuker! De actie loopt tot en met 31 oktober. Doe de vergroenquiz op www.vergroenactie.nl/quiz De winnaars krijgen de bloembollen thuisgestuurd. Vergroenen was nog nooit zo makkelijk!

HERFSTBLADEREN ZIJN NUTTIG!

Het najaar is niet alleen een goed moment om te planten en te zaaien, maar ook om gebruik te maken van herfstbladeren. De blaadjes die van de bomen en struiken vallen, verdwijnen vaak in de afvalbak. Een gemiste kans, want herfstbladeren zijn heel belangrijk.

Maak er mulch van

Gebruik de bladeren als mulchlaag. Dit is een laag van organisch materiaal, in dit geval bladeren, die u rondom uw planten legt. Vaste planten zijn er dol op, omdat het ze helpt warm te blijven en het verbetert en beschermt de bodem van uw tuin. De bladeren zijn een belangrijke voedselbron voor de bodem. De mulchlaag geeft langzaam voedingsstoffen af, vermindert onkruid én zorgt voor een langere, vochtige grond. Makkelijk en nuttig!

Geef bladeren aan kleine dieren

Herfstbladeren zorgen voor veilige plekken aan kleine dieren in de tuin, zoals vlinders, spinnen, motten, slakken en bijen. Ze beschermen hen tegen slechte weersomstandigheden en roofdieren. Sommige insecten zijn afhankelijk van bladeren als het koud is, omdat ze maar een paar centimeter onder de grond kruipen. Met een laagje bladeren helpt u ze overleven!

Tip: stop met het 'winterklaar' maken van uw tuin. Door planten voor de winter niet af te knippen of te snoeien, is uw tuin een schuilplaats voor dieren. U kunt beter al het snoeiwerk (bepaalde bomen uitgezonderd) verplaatsen naar het voorjaar. Het snoeiafval kunt u dan weer gebruiken als mulchlaag.

Tip: plant een amberboom (Liquidambar) in uw tuin. Ze staan bekend om hun prachtige herfstkleuren. Bijvoorbeeld de kleine, bolvormige 'Gumball' die maar een meter of 4 hoog wordt. Amberbomen zijn zeer geschikt voor het veranderende klimaat: ze kunnen goed tegen droogte, maar hebben ook geen problemen door wateroverlast na een plensbui.

MAKKELIJK EN SNEL: ZELF EEN VETBOL MAKEN

De klassieke vetbol doet het goed bij vogels. Als u er in de herfst een in uw tuin heeft hangen, ziet u binnen de kortste keren allerlei vogels in uw tuin. U kunt een vetbol ook gemakkelijk en snel zelf maken. Het is ook nog eens leuk om te doen! En samen met kinderen. Heeft u de smaak te pakken? Maak dan meteen een voorraad waar u en de vogels de winter mee doorkomen.

Gebruik ongeveer één deel ongebruikt en ongezoeten frituurvet (liefst zonder palmolie) of kokosvet op één deel zadenmengsel voor (wilde) vogels (geen kippenvoer). Smelt het vet in een pan en voeg daar al roerend het zadenmengsel aan toe. Laat dit mengsel een afkoelen

tot het genoeg is gestold om ermee te kunnen 'kleien' en vetbollen van te maken. Of giet het lauwe mengsel in een vorm, bijvoorbeeld een blikje, theekopje of halve kokosnoot. Als u er een stokje in steekt, kan de vogel ook nog rustig gaan zitten bij het eten. Let erop dat u het kunt ophangen. Bind bijvoorbeeld een touwtje aan het oor van het theekopje of leg een deel van een lang stuk touw in de vetbol nog voordat het mengsel gestold is. Zodra de massa hard is geworden, kan het vet met zadenmengsel buiten aan het touw worden opgehangen. U kunt het afgekoelde vet (met zaden) ook in stukjes snijden en op een voederplank leggen. Op deze manier kunnen ook de vogels die normaal gesproken niet op een vetbol zitten ervan eten.